

1. Obiekt

1290/1

**KOŚCIÓŁ p. w. św. JÓZEFA
w ZESPOLE KLASZTORU OO. KARMELITÓW BOSYCH**

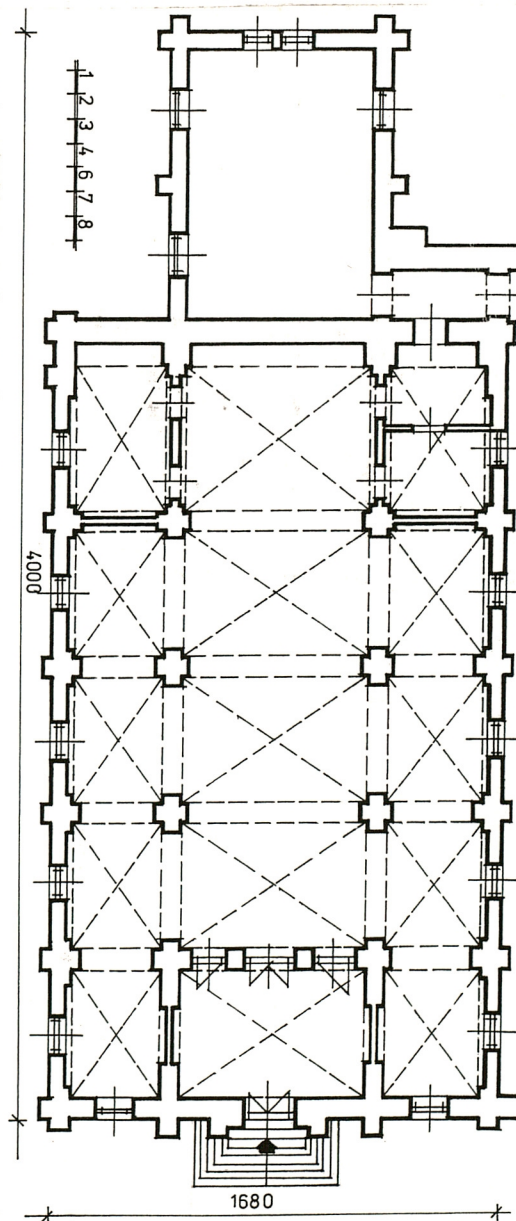
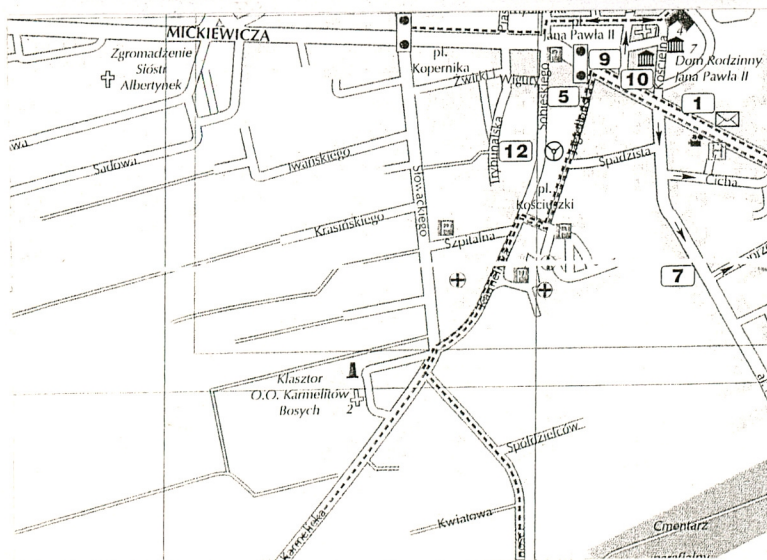
2. Czas powstania

1898

3. Miejscowość

WADOWICE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres **Karmelicka 22**

nr hipoteczny.....

lub ewid. gruntów.....753.....

5. Przynależność administracyjna

województwo.....małopolskie.....

powiat .....wadowicki .....gmina ....Wadowice..

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI 1975

województwo.....krakowskie.....

powiat.....wadowicki.....

8. Właściciel i jego adres

**Klasztor OO. Karmelitów Bosych
Wadowice, ul. Karmelicka 22**

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

Nr.....A-6/M.....data.....17.04.2003.....

Kościół p. w. św. Józefa przy klasztorze OO. Karmelitów Bosych powstał w latach 1898 – 1899. Projekt kościoła i klasztoru sporządził budowniczy T. Prauss i inż. A. Kozłowski w Wadowicach. Korektę projektu wykonał architekt Jordan z Wiednia. 18 czerwca 1898 projekt uzyskał akceptację w wadowickim magistracie. 27 sierpnia 1899 ks. bp. Jan Puzyna dokonał konsekracji świątyni. We wnętrzu kościoła umieszczono w tym czasie jednolite wyposażenie neoromańskie obejmujące ołtarze, ambonę i stacje drogi krzyżowej wykonane w warsztacie Ferdynanda Stuflessera w Tyrolu. Szerzej zakrojone prace remontowe kościoła miały miejsce w latach 1958 i 1981-2. Nie spowodowały zmian wyrazu stylowego świątyni.

Kościół prezentuje formy stylowe późnego historyzmu, w kostiumie stylu przejściowego – z elementami neogotyckimi i neoromańskimi. Odwołuje się do wzorców średniowiecznych kościołów cysterskich. Forma architektoniczna odpowiada standardom estetycznym i technicznym swej epoki i stanowi przykład rozwiązań uniwersalnych, charakterystycznych dla kultury technicznej i duchowej Europy schyłku XIX w.

Sytuacja: Kościół usytuowany jest w zabudowie zespołu klasztornego górującego nad miastem od południowego – zachodu. Kościół zamyka czworobok zabudowy klasztornej od wschodu. Zwrócony jest fasadą ku północy, prezbiterium na południe. Od zachodu do kościoła przylega zabudowany krużganek komunikacyjny z furką klasztorną oraz w partii południowo-zachodniej skrzydło klasztorne. Przed fasadą kościoła niewielki plac zapewniający ekspozycję architektury. Na wschód od kościoła rozległy teren zielony z alejkami i rozmieszczonymi wśród nich figurami świętych.

Materiał i konstrukcja: Kościół jest budowlą murowaną, z cegły, detal architektoniczny z kamienia (piaskowiec). We wnętrzach ściany tynkowane, częściowo polichromowane. Wnętrza sklepienie krzyżowe, na gurtach. Arkady międzynawowe wsparte na masywnych filarach. W zakrystii i oratorium stropy na belkach stalowych. więźba dachowa drewniana, tradycyjna krokwiowa, ze stężeniami. Dach kryty dachówka ceramiczną. Schody zewnętrzne kamienne. Posadzki ceramiczne. Okna drewniane, ramowe o wykroju stojącego prostokąta zamkniętego górą półkoliście. Drzwi płycinowe z przeszkleniem i dekoracją snycerską.

Rzut: Budowla na rzucie wydłużonego prostokąta z aneksem prostokątnym, węższego prezbiterium od południa. Jest to trójnawowa bazylika z płytkim prezbiterium i piętrowym aneksem mieszczącym oratorium klasztorne. Od zachodu do kościoła przylega aneks korytarzowy mieszczący furkę klasztorną.

Bryła: Bryła horyzontalna, wydłużona, zwarta, rytmizowana płytkimi szkarpami. Dominuje korpus nawowy z nawą główną wyższą i niższymi nawami bocznymi. Prezbiterium z oratorium na piętrze czworoboczne, węższe do korpusu nawowego. Dach dwuspadowy, odrębny nad korpusem, niższy nad prezbiterium. Nawy boczne i aneks korytarzowy klasztoru przyległy do bryły kościoła od zach. Kryte dachami pulpitowymi.

Elewacje: Elewacje ceglane, opracowane jednolicie. Fasada (od pn.) trójosiowa z osią środkową zaakcentowaną niewydatnym „domkiem portalowym” wejścia głównego, rozetą i trójkątnym szczytem fasady. W osiach bocznych para okien doświetlających nawy boczne. W szczycie wieńczącym portal reliefowy herb karmelitów Bosych. W zwieńczeniu krzyż kamienny. Fasadę opina ceglany fryz arkadkowy, rytmizujący niewydatne szkarpy. Elewacje boczne siedmioosiowe, rytmizowane szkarpami, między którymi okna naw bocznych i głównej oraz prezbiterium i oratorium. Partia nawy pięcioosiowa, prezbiterium dwu. Elewacja pd. dwukondygnacyjowa, jednoosiowa, opięta parą przypór. Szczyt podkreślony fryzem arkadkowym.

Wnętrza: Kościół bazylikowy. Prezbiterium równe szerokości nawy głównej. Nawy pięcioprzęślowe, prezbiterium dwu. Kruchta pn. Po bokach prezbiterium zakrystia i kaplica bracka. Sklepienia krzyżowe – żebrów, przęsła oddzielone gurtami. Arkady międzynawowe wsparte na czworobocznych filarach, półkoliste. W ścianach nawy głównej ponad arkadą ślepe triforia z dekoracją malarską – postaciami świętych.

Wyposażenie: Jednolite stylowo wyposażenie neoromańskie. Ołtarz główny z obrazem Św. Józefa, ołtarz w nawie bocznej wsch. z obrazem matki Boskiej z Dzieciątkiem, ołtarz w nawie bocznej zach. Z figurą i relikwiami św. Rafała Kalinowskiego. W nawie zach. W prześle pn. ołtarz z figurą św. Teresy. Ambona z reliefową dekoracją z postaciami Ewangelistów. Stacje drogi krzyżowej reliefowe, polichromowane. Konfesjonały i ławki w kolorze drewna, niepolichromowane. Polichromia podkreślająca podziały architektoniczne, złączenia detali (żeber). W oknach przeszklenia gomółkowe. W drzwiach wejściowych ozdobne kraty w przeszkleniach.

Instalacje: Instalacje elektryczna i wodna.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	6. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
ok. 5000 m ³	650 m ²	kościół	kościół
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Po 1945 wykonywano bieżące remonty kościoła systemem gospodarczym, przy użyciu tradycyjnych technologii i materiałów. W latach 90-tych XX w. wykonano reperację dachu oraz malowania (bielenie) wnętrza. Dokumentacji prac remontowych brak.		Kościół w dobrym stanie technicznym. Fundamenty stabilne konstrukcyjnie. Ściany zewnętrzne w dobrym stanie technicznym. Ściany wewnętrzne w dobrym stanie technicznym. Konstrukcja dachowa i pokrycie w dobrym stanie technicznym, po naprawach. Stolarka, detal architektoniczny i wyposażenie wnętrza w dobrym stanie technicznym, bieżąco konserwowane. Instalacje sprawne.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			
Bieżące utrzymanie. Studium historyczne i dokumentacja elementów wyposażenia wnętrza kościoła.			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie:
- Akta wpisu do rejestru zabytków, nr A- 6/M.

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst mgr inż. arch. Ludomir Książek.
październik 2004 r.

plany, rysunki j.w.

zdjęcia fotogr. j.w., październik 2004 r.

miejsce przechowywania negatywów u autora

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIE

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

22. Bibliografia

B. J. Wanat, *Zakon Karmelitów Bosych w Polsce*, Kraków 1979, s. 575 – 587.
Z. Jurczak, *Wadowickie ślady historii*, Warszawa 1987, s. 29-31.
Cz. Gil, *Klasztor karmelitów Bosych w Wadowicach*, Kraków 1999.
Cz. Gil, *Karmelici Bosi w Wadowicach*, Kraków 2003.

26. Załączniki

Wkładka nr 1, 2.

1. Miejscowość

WADOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

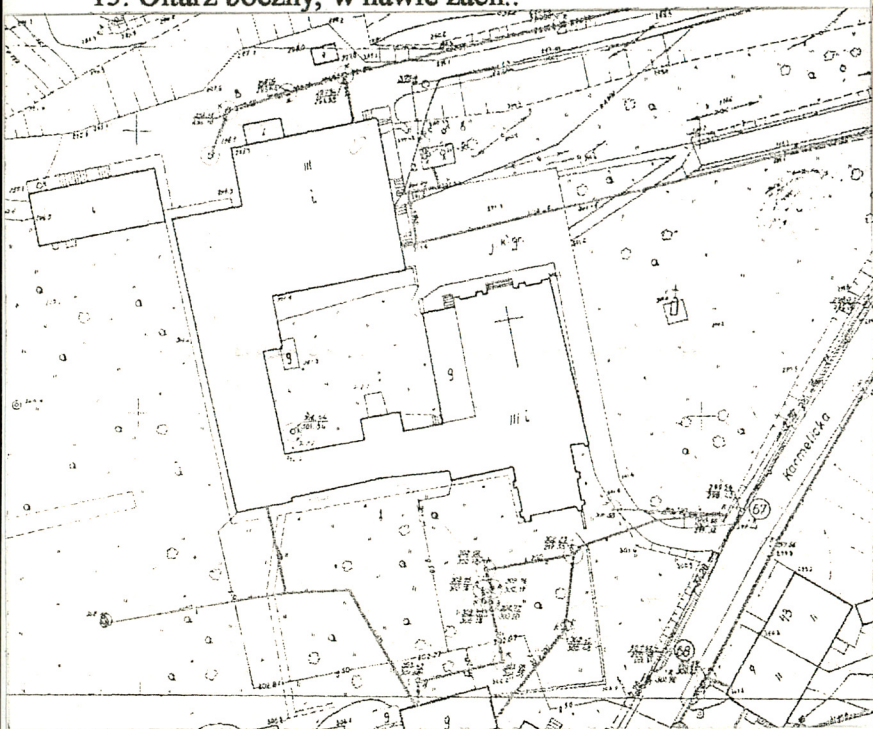
KOŚCIÓŁ w ZESPOLE
KLASZTORU OO. KARMELITÓW BOSYCH

3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

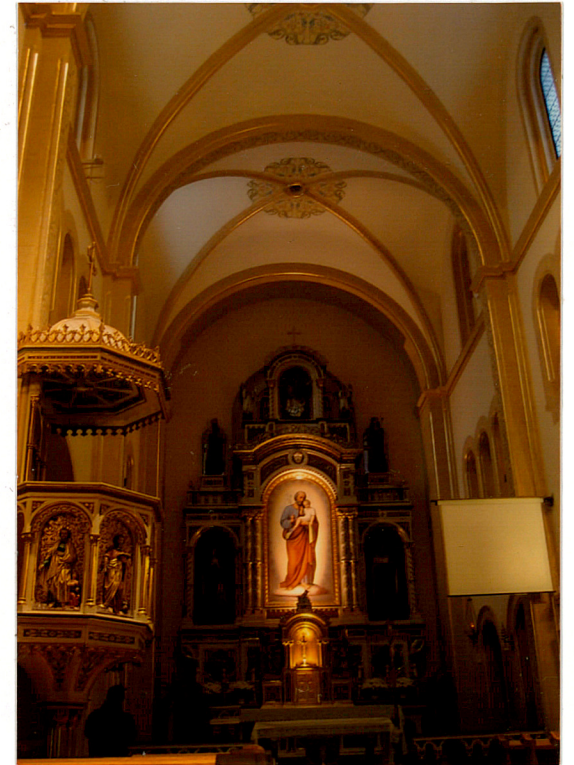
Plan sytuacyjny,
opis fotografii, fotografie dodatkowe.

Spis fotografii

1. Widok od pn.
2. Widok od pd. - wsch.
3. Widok od zach..
4. Detal fasady – herb Karmelitów Bosych.
5. Okno oratorium.
6. Wnętrze prezbiterium.
7. sklepienie prezbiterium.
8. Nawa boczna (wsch.)
9. Widok na chór muzyczny.
10. Przęsło nawy głównej.
11. Ołtarz w nawie bocznej, wsch.
12. Ołtarz w nawie bocznej, zach.
13. Ołtarz boczny, w nawie zach..

1. Miejscowość

WADOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ w ZESPOLE
KLASZTORU OO. KARMELITÓW BOSYCH

3. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

fotografie dodatkowe.

